

Magt, som interessere sig for Skolerne, at skaffe Meddommere tilveie, saasnart de have den alermindste Smule Frygt for, at der ikke gaaes rejsfærdigt frem ved Examen, eller at Bedømmelsen ikke er eens paa de forskjellige Steder. Der er givet de Bedkommende fuldkommen Frihed til at handle, som de ville; de kunne udnævne Meddommere eller lade det være; de have altsaa i deres Magt, hvilket Dieblit de ville, at fremkalde en Control. At Examinationsattesten skal udstedes af Navigationsdirecteuren alene, er naturligtvis bestemt med Hensyn til, at man kunde tænke sig det Tilfælde, at begge Meddommere vare uenige med Navigationsdirecteuren; thi saa kunde der ingen Attest udstedes, men Sagen maatte gaae til en høiere Instans.

— Jeg er fuldkommen enig med det ærede Medlem (Bloug) der talte om, at der kunde være Tale om forskjellige andre Kundskaber, som skulde læres til anden Deel af Examen foruden den rene Navigation; men jeg maa dog gjøre opmærksom paa, at den egentlige Navigation maa sættes som det Første og Vigtigste; forøvrigt ville jo de andre Fag, som det ærede Medlem nævnte, da vistnok med megen Letthed kunne indføres. Der hører ikke saa særdeles Meget til at være bekendt med de om Søfarten gjældende Love og Bestemmelser, og jeg troer, at dette Fag vilde kunne indføres strax; men den Tante, som ligger til Grund for den anden Deel af Examen og for Statens Understøttelse af Navigationskolerne, gaaer egentlig langt videre. Den gaaer ud paa, at der skal gives Understøttelse til Sprogundervisning, til Ideal-skoleundervisning i visse Reininger osv., men saalænge der ikke foreligger en bestemt Plan, hvorom man kan domme, vil det være meget for tidligt at komme ind paa nogen af den Slags Gjenstande. Jeg troer derfor, at Lovforslaget, som det nu ligger for, i Virkeligheden indeholder Momenter til, at de Forbedringer, som man i Fremtiden maatte ønske, ville kunne indføres saagodt som udelukkende ad administrativ Veie, kun at man selvfølgelig maa henvende sig til Rigsdagen om Penge til Understøttelse, hvis det findes fornødent. Der har været Spørgs-

maal om at sætte Bestemmelserne om Examensfagene ind i Loven, men jeg troer, at Erfaringen har viist, at det vilde være skadeligt, idet det vilde besværliggjøre enhver Forandring ved Examen. Paa den anden Side giver den Bestemmelse, som findes i Loven om, at enhver Forandring skal bekendtgjøres i Aarsforveien, Offentligheden saa fri Leilighed til at udtale sig og til at gjøre Indsigelser i alle Retninger, at jeg ikke troer, at den administrative Magt let vilde overskride sin Myndighed med Hensyn til de Forandringer, som den vil foretage.

**Bloug:** Naar den høitærede Minister mente, at det vilde være en nødvendig Betingelse for at understøtte Navigationskolerne, at man førte Control med dem, da kan jeg egentlig ikke have Noget derimod at indvende, men skal i saa Henseende blot bemærke, at den Control, som f. Ex. føres med Bøndehøiskolerne, som Staten jo i forskjellig Grad understøtter, ikke i mindste Maade har viist sig besværende for disse Skolers Frihed, og at det altsaa heller ikke er nødvendigt, at dette bliver Tilfældet. Forøvrigt har jeg ikke meent og har heller ikke sagt, at Staten skulde understøtte enhver Navigationskole, men derimod kun, at den skulde understøtte netop de Skoler, som vilde indføre en udvidet Undervisning. I saa Henseende stemmer altsaa min Ansættelse aldeles med den høitærede Ministers. Naar den høitærede Minister endelig meente, at det var rigtigt udenfor Kjøbenhavn at overlade til Communerne at udnævne Meddomsmændene ved Navigationsexamen, skal jeg dertil bemærke, at jeg ganske vist indrømmer — hvad jeg ogsaa selv før yttrede —, at det vil medføre Udgifter at indføre en saft Examenscommission, men at jeg paa den anden Side ikke kan indsee, at det overalt passende kan overdrages til Communen at udnævne Meddomsmændene ved Examen, idet Communerne jo paa mange Steder slet ikke have noget med de omhandlede Skoler at gjøre. Om man end med nogen Tillid kan overdrage et saadant Hverv til Communalbestyrelserne i de store Kjøb-